

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. II. 37. 814/2013/3. szám

A Kúria a Magyar György és Társai Ügyvédi Iroda (**cím**, ügyintéző: Dr. Magyar Gábor ügyvéd) által képviselt Felperes (**Felperes címe**) felperesnek a ... és ... rendőrezredes, rendőrségi főtanácsos irodavezető által képviselt Országos Rendőr-főkapitányság (1139 Budapest, Teve utca 4-6.) alperes ellen rendészeti igazgatási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. október 11. napján kelt 17.K.32.044/2013/2. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 3. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 17.K.32.044/2013/2. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 40.000 (negyvenezer) forint elsőfokú és 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 30.000 (harmincezer) forint kereseti és 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felperes 2012. július 29. napján egy bejelentett rendezvényen többedmagával leült József Attila szobra elé és felmutatott egy szórólapot, melyen József Attila, Che Guevara képmása és egy vöröscsillag volt látható. A felperessel szemben a budapesti Kossuth téren rendőri intézkedésre került sor, mely során - igazoltatását követően - előállították, illetőleg a lefoglalt szórólapok tekintetében jegyzőkönyvet vettek fel.

A felperes panasszal élt a rendőri intézkedés ellen, kifogásolta az intézkedés és igazoltatás jogalapját, az előállítás tényét, jogalapját és időtartamát.

A panaszt a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: FRP.) kivizsgálta és megállapította, hogy az intézkedés során az előállítás időtartama a felperes személyes szabadsághoz fűződő alapjogát, Magyarország Alaptörvénye IV. cikkét sértette meg. Az FRP. a felperesi panasz egyéb pontjai vonatkozásában alapjogi sérelmet nem tartott megállapíthatónak.

Az Országos Rendőr-főkapitányság, az alperes 2013. április 11. napján kelt 29000-105/902-18/2012.RP. számú jogerős határozatával a panasznak az előállítás időtartama tekintetében helyt adott, minden más vonatkozásában a panaszt elutasította. Határozatának indokolásában hivatkozott Magyarország Alaptörvénye IV. cikkére, VI. cikk (2) bekezdésére, IV. cikkére, IX. cikkére, valamint XXIV. cikkére, a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13.§ (1) és (2) bekezdéseire, 15.§ (1) bekezdésére, 29.§ (1) bekezdés a) pontjára, valamint 33.§ (1) bekezdés a) pontjára és (3) bekezdésére, 97.§ (1) bekezdésére, 93/A.§ (6), (7) és (9) bekezdéseire, a büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 269/B.§-ára, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100.§ (1) bekezdés a) pontjára, valamint (2) bekezdésére és 109.§ (1) bekezdés a) pontjára. A határozat indokolása szerint az előállítás megalapozott, azon belül az intézkedés mozzanatai, a rendőrség által foganatosított cselekmények jogszerűek voltak. Az intézkedés időtartamát illetően megállapította, hogy az intézkedő rendőrkapitányság nem adta okszerű magyarázatát annak, hogy a büntető eljárás hatálya alá tartozó egyetlen eljárási cselekményt, mármint a lefoglalásról készült jegyzőkönyvet miért az előállítás 5. órájában vették csak fel. Ezért az előállítás időtartama tekintetében a panaszt megalapozottnak értékelte.

A felperes az alperesi határozat panaszt elutasító rendelkezését keresettel támadta. Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének helyt adott, az alperesi határozatot hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárásra kötelezte. Ítéletének indokolása szerint a rendőri intézkedés a jogalap tekintetében helytálló volt, figyelemmel arra, hogy a felperes nem vitatottan kimerítette a Btk. 269/B.§-ában rögzített tényállást. Álláspontja szerint az a körülmény, hogy az Alkotmánybíróság 4/2013.(II.21.)AB határozatában e rendelkezést 2013. április 30. hatállyal megsemmisítette, nem jelenti azt, hogy a perbeli esemény időpontjában nem tekinthető hatályos és követendő jogszabályi rendelkezésnek. Az elsőfokú bíróság ezért úgy foglalt állást, hogy általánosságban a szándékos bűncselekményen tetten ért személy elfogása és előállítása az intézkedő rendőrök számára nem mérlegelhető, hanem kötelező. A formális bűncselekmény fogalomnak való megfelelés megalapozza az Rtv. alapján a közrend védelme érdekében intézkedő rendőrök

elfogási és előállítási kötelezettségét. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor úgy értékelte, hogy a „tettenérés” fogalma értelmezésre szorul. Álláspontja szerint, mivel a felperes esetében – aki, illetőleg csoportja a demonstrációt bejelentette, ezzel előre vállalta tettének büntetőjogi következményét – nem valósult meg a tettenérés tényállási eleme. Az elsőfokú bíróság mindebből arra a következtetésre jutott, hogy az egyébként a felperes által sem vitatottan jogszerűen intézkedő rendőrök részéről az Rtv. 33.§ (1) bekezdés a) pontja alapján nemcsak nem volt kötelező az előállítás, de arra nem is volt szükség. Iránymutatásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az új eljárásban ezen elsőfokú ítéleti megállapítások alapján kell döntést hozni.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a felperesi kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint – utalva a Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.38.075/2010/4. számú ítéletére – a helyszínen intézkedő rendőröknek nem feladata a magyar Btk. nemzetközi egyezmények tekintetében történő felülvizsgálata, továbbá az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) meghozott ítélete és a törvény közötti összhang biztosítása. Hangsúlyozta, hogy a jogszabályok önkényes értelmezéséhez és az Alaptörvényben foglalt jogbiztonság sérelméhez vezetne, ha a jogszabályi kollízió feloldását az intézkedő rendőrtől várná bárki. Az alperes véleménye szerint az ítélet ellentmondásos, amennyiben leszögezi, hogy az Rtv. 33.§ (1) bekezdés a) pontja kógens rendelkezést tartalmaz, tehát a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt kötelező elfogni, ugyanakkor az intézkedő rendőröktől a mérlegelés elmulasztását kérte számon. Az alperes hivatkozott arra, hogy a tettenéréssel kapcsolatban kifejtett elsőfokú bírósági jogi álláspont nem megalapozott, az indokolásban olyan jogi érvet használ, ami sérti a gyülekezésről szóló 1989. évi III. törvény 2.§ (3) bekezdését. Az alperes hivatkozott az EBH.2013.B. számú büntető elvi határozatra is, mely a tettenérés fogalmát úgy definiálja, hogy az a bűncselekmény észlelésén kívül feltételezi az elkövető elfogását, visszatartását is.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta, és a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme alapos.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen megállapított tényállásból téves következtetésre jutott az alperesi

határozat jogszerűségével kapcsolatban, döntésével és indokaival a felülvizsgálati bíróság nem ért egyet.

A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel az alábbiakra mutat rá.

A Kúria egyetért az elsőfokú bírósággal abban, hogy a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személy elfogása és előállítása az intézkedő rendőrök részéről - mérlegelést nem tűrően - kötelező. Egyetért továbbá abban, hogy az FRP. álláspontja az alperesi határozat jogszerűségére közvetett módon lehet hatással, míg - bár az állásfoglalás tartalma minden esetben figyelmet érdemel - a bíróságot nem köti. Így az a tény sem kötötte az elsőfokú bíróságot, hogy az FRP. nem találta jogsértőnek a rendőri intézkedést sem az előállítás jogalapja, sem kivitelezése tekintetében.

A Kúria ugyanakkor nem osztja az elsőfokú bíróság álláspontját a hatályon kívül helyező döntést megalapozó érvek tekintetében egyfelől azért, mert a felperes keresetében az alperesi határozat jogszerűségét azért vonta kétségbe, mert nem vizsgálták és így nem is vehették figyelembe tettének motívumait, nem mérlegelték az előállítás szükségszerűségét. Ugyanakkor a felperes nem hivatkozott arra, hogy az alperes tévesen értelmezte volna az alkalmazandó jogszabályt, különös tekintettel a „tettenérés” fogalmára, nem volt felperesi kereseti kérelem a „tettenérés” kifejezés értelmezését illetően, azaz az ítélet e vonatkozásban a kereseten túlterjeszkedett, megsértve ezzel a Pp. 215.§-át.

A Kúria másfelől nem ért egyet a „tettenérés” szó értelmezése körében az ítéletben kifejtettekkel. A Kúria rámutat arra, hogy a „tettenérés” nem ugyanazt fedí, mint a „lebukás”. A tettenérés ugyanis mindenekelőtt a folyamatban lévő cselekmény közvetlen észlelését jelenti és csak járulékos, illetve esetleges értelme valamely fedett, titokban végrehajtott tevékenység napvilágra kerülése. A fentiek alapján tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperes tettenérése - mivel a tüntetést bejelentette, nem rejtőzködött - nem volt egyúttal lebukás is. Tévedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a „forró nyomos” elfogásról értekezett, az ugyanis irreleváns - a jogalkotó sem értékelte a Rtv. 33.§ (1) bekezdés a) pontja jogszabályi tényállásában -, hogy a hatóságnak milyen módon jutott tudomásra a cselekmény.

A Kúria egyetértett tehát az alperessel abban, hogy az elsőfokú bíróság tettenéréssel kapcsolatos okfejtése minden jogi alapot nélkülöz, és abban is, hogy a jogerős ítélet önmagának is ellentmondó megállapításokat tartalmaz. A Kúria utal az e kérdéskörben követett azon töretlen kúriai gyakorlatra, hogy az elkövetéskor hatályos Btk. 269/B.§ és az Rtv. 33.§ (1) bekezdés a) pontja és annak helyes értelmezésével végrehajtott rendőri intézkedés az alperes által rögzítettek szerint törvényes, és így

az alperesi határozat is jogszerű.

Egyetért a Kúria az alperessel abban is, hogy a jogszabályi kollízió feloldása nem az intézkedő rendőr feladata.

Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a felperes megalapozatlan keresetét elutasította a Pp. 339.§ (1) bekezdésében foglalt feltételek hiányában.

A pervesztes felperes a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képviselettel felmerült elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, melynek összegét a Kúria a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdései alapján állapította meg az elsőfokú és a felülvizsgálati eljárásban kifejtett munkára tekintettel.

A pervesztes felperes Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles a tárgyi illetékfeljegyzési jog miatt le nem rótt kereseti és felülvizsgálati illeték viselésére, melynek összegét a kereseti, illetőleg a felülvizsgálati kérelem előterjesztésekor hatályos, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43.§ (3) bekezdése és 50.§ (1) bekezdése alapján állapította meg a Kúria.

Budapest, 2014. március 12.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Rothermel Erika s.k. előadó bíró, Dr. Szilas Judit s.k. bíró